

Rondschrĳven Voorjaar 2019

Beste mensen,

Hier is weer het Rondschrĳven van Aardewerkplaats Amiel. De wintereditie is er door persoonlijke omstandigheden tussenuit gevallen. Soms gaan de dingen niet zoals we het graag willen. Gelukkig zorgt een trouwe groep medewerkers dat er veel wel vorm krijgt.

De natuur doet het ons voor, met het ontluiken van de natuur en de toenemende zonnearmte, ontluikt bij ons: verwachting, hoop, ontwikkeling en groei.

Wij hopen van harte dat dit ook voor u geldt! Een mooi voorjaar gewenst!

Linda van Staa

Namens Medewerkers Aardewerkplaats Amiel

De verdieping

Het Hooglied

Soms mogen we dankbaar zijn voor vragen die onaangekondigd en met grote gevolgen ons leven binnenwandelen. Zo'n vraag stelde textiel kunstenaar Jackie Howard mij enige tijd geleden. Ze vroeg me om samen met haar komende zomer in Elburg beelden te exposeren over het Bijbelse Hooglied. Dit Oud Testamentische Bijbelboek was voor mij een totaal onbetreden terrein. Dat ik deze vraag zou aangaan, daarover was geen twijfel. Maar hoe pak je zo iets aan? Hoe kom je vanuit een antroposofische levenshouding tot een kunstzinnige verbeelding van het Hooglied?

Een eigenaardig en voor velen onbegrepen boek binnen het oude Testament is toch wel het Hooglied. Acht hoofdstukken poëtische beeldtaal door koning Salomo geschreven. Een dialoog tussen twee geliefden die gescheiden zijn van elkaar en verlangend naar elkaar uitkijken. Vervolgens gelukkig in elkaars armen vallen om tenslotte elkaar weer los te moeten laten.

“Hij” spreekt over “Haar” als: *“een afgesloten tuin ben jij, mijn geliefde, mijn bruid, een afgesloten tuin, een verzegelde bron”*.

“Zij” spreekt over “Hem”: *“Word wakker noordenwind, en kom zuidenwind, doe mijn tuin geuren, dan zullen zijn balsems stromen; mijn liefste zal komen naar mijn tuin, hij zal de heerlijke vruchten ervan eten.”* (Hooglied 4:12-16)

Na het lezen van het Hooglied vermoedde ik dat het hier niet louter om een mooi romantisch verhaal gaat. Koning Salomo zal ongetwijfeld achter zijn poëtische woorden iets van grote waarde geschreven hebben. Maar hoe vind je een ingang tot de diepere lagen van dit oerlied?

Om te beginnen was het mij duidelijk dat er heel voorzichtig met de tekst van dit beknopte Bijbelboek omgesprongen diende te worden. Gemakkelijk zou ik er mijn interpretaties, associaties en duidingen overheen kunnen leggen. Ik zou naar aanleiding van de tekst beelden kunnen maken die meer over mij zeggen dan over de inhoud van het Hooglied. Daarmee zou ik het Hooglied onherroepelijk onrecht aandoen en dat is wel het laatste waar ik op uit ben. Om kunstzinnig het Hooglied te ontsluiten zal ze zich eerst in mij moeten uitspreken. Een nederige ontvankelijke houding is hier op z'n plaats. Zodat het wezen achter het Hooglied uitgenodigd wordt om zich te openbaren.

De stap daarna was om de beeldende taal en de enorme vloed aan vergelijkingen die het Hooglied rijk is stuk voor stuk bewust in mij na te bouwen:

Je bent mooi! Je ogen zijn als duiven... je hals is als de toren van David, die in lagen gebouwd is, duizend schilden zijn eraan gehangen.... je borsten zijn als twee kalfjes, tweelingen van een gazelle, die weiden tussen de leliën. (Hooglied 4: 1-5)

Zoals je verwonderd naar een indrukwekkend schilderij kan kijken, zo kun je ook naar de rijke beelden en vergelijkingen van het Hooglied kijken. Stuk voor stuk kunnen we ze in ons opnemen. En daarmee drukken deze beelden en vergelijkingen zich in ons etherlichaam uit. Met een fijnzinnige takt heeft Salomo precies deze beelden en vergelijkingen gekozen die een bepaald "landschap" in ons etherlichaam zouden kunnen creëren. Hij voorkomt daarmee waarschijnlijk dat de kostbare inhoud van het Hooglied later door een verstandelijk interpreteren gekraakt en verpulverd wordt. Ingeschreven in ons etherlichaam kan ze haar levendigheid en dynamiek behouden. In zekere zin geldt dit ook voor diverse sprookjes. Ook hier werken de verhalende beelden door in ons etherlichaam. Vanuit deze laag verkwikken en verlevendigen ze ons bestaan. Bij het Hooglied gaat dit echter, naar mijn beleving, een stuk dieper dan bij een volkssprookje. De beelden van dit Bijbelboek bouwen aan een duurzaam "landschap" van een bijzondere schoonheid binnenin ons etherlichaam. In dit "landschap" leven beelden die achter de vergelijkingen tevoorschijn kunnen komen.

*Zie, de winter is heen, de regentijd voorgoed
voorbij; op het veld staan weer bloemen, de lente
is gekomen... Sta op, mijn liefste, mijn schoonste,
en kom naar mij toe!" (Hooglied 2, 11-13)*

Ik ben gaan schetsen met potlood en papier. Tientallen eenvoudige schetsen om de beelden achter het "landschap" zichtbaar te krijgen. Bij elke schets probeerde ik mijn comfort zone steeds meer op te rekken. Het ging hier immers niet om mijn voorkeur of beelden die in mijn herinnering leven. Door het schetsen van eenvoudige tekeningetjes kon ik mijn vooringenomen indrukken stukje bij beetje loslaten. (Ik schrik er iedere keer van hoe behoudend we in ons beeldend vermogen zijn. In ons etherlichaam leeft werkelijk een macht die conserveert.)

De schetsen leidden mij steeds meer naar boog-achtige vormen. En dan met name bogen die elkaar dynamisch aanvullen. Sommige bogen groepeerden zich in cirkels die langs en door elkaar heen draaiden.

Verder viel mij op dat mijn schetsen steeds meer een verhaal werden tussen kwaliteiten. Aan de ene kant een liggende, vanuit de aarde omhoog reikende, ontvankelijke en groeizame kwaliteit. Ik meen hier het archetype van onze menselijke ziel in te herkennen. Aan de andere kant een vanuit hoogte op de aarde neer kijkende, activerende en essentie zoekende kwaliteit.

Een kwaliteit die het archetype van het geestelijk zou kunnen zijn. Beide verlangen naar een dynamische verbinding met elkaar omdat de één in het dagelijks leven niet kan bestaan en zich kan ontwikkelen zonder de ander.

Onze ziel is hol en leeg zonder haar geestelijk oorsprong en doel. Onze geest is machteloos zonder onze ziel. Het is pure liefde die beide verbindt.

Bij ieder beeld dat ik uiteindelijk voor deze expositie gemaakt heb draait het letterlijk én figuurlijk steeds om liefde die heel maakt wat gescheiden is. Ik heb in de bronzen beelden enkele ingangen tot deze liefde proberen te vangen. Met uiterste zorg heb ik haar gekoesterd en in klei gevormd. In de hoop dat het haar behaagt. Deze ontdekkingsreis door het Hooglied heen is voor mij pas geslaagd als in enkele bezoekers van deze expositie voor even de vleugelslag van de scheppende liefde gewekt mag worden.

*Leg mij als een zegel op je hart, als een zegel op je arm, want sterker dan de dood is de liefde.
(Hooglied 8:6)*

Feico Hajonides

Van 11 mei tot en met 14 september exposeren Feico en Jackie in museum Sjeul hun Hooglied beelden en doeken. Het adres is: Graaf Hendriksteeg 2, Elburg.

Op 11 mei, 8 juni, 13 juli en 10 augustus vertelt Feico van 12:00 uur tot 14:00 uur over het ontstaan van zijn beelden en hun relatie tot het Hooglied.

Onderstaand stuk is ingebracht door Ria van Roekel, deelnemer aan de Opleiding Organische Beeldhouwkunst

Soms kom ik in groepen of op plekken waarvan ik achteraf bedenken, wonderlijk....

In 2002, toen 52 jaar, afgestudeerd aan de Wervel als kunstzinnig therapeut met een stage bij en een afstudeerscriptie over de Daniël den Hoed kliniek getiteld: Open einde.....Overleven met leukemie. Met een nog meer gevulde rugzak stapte ik het werkende leven weer in, na een carrière van schoonmaakster, via administratieve kracht en keramist ontwikkelde ik als kunstzinnig therapeut een nieuw facet. Ik heb ervan genoten en in alle bescheidenheid, ik heb er zinvol werk in verricht. Dat was de drijfveer toen ik naast mijn gezin iets meer ruimte kreeg om verder te kijken.

Ik had van mijn vrijwilligerswerk mijn beroep kunnen maken, hoe gaaf was dat. De antroposofie, waar ik tijdens de opleiding mee kennis maakte, raakte mijn hart en hoofd. Eerder was ik de woongroepen voor en met mensen met een verstandelijke beperking al tegengekomen, een vriendin van mijn dochter woonde in Brabant en later in Zeist. Nog later, in 2009, studeerde ik met onderzoeksvaardigheden af aan de hogeschool Leiden. En daar onderzocht ik vanuit een deelnemersbewustzijn hoe een therapeutisch proces dan verloopt. Uitgaan van de gezonde kwaliteiten i.p.v. de ziekte of afwijking.

Gezegend met een sterk gezond gestel en een ritmische levenswijze kan ik tevreden terugkijken op een actieve periode. Groot was dan ook mijn verbazing in eerste instantie dat "het" niet meer ging. Mijn hart was niet meer betrokken bij mijn werk en langzamerhand trok ik me terug tot een bewuste meting met de levenskracht. De zorg voor mijn dochter dat wilde ik met plezier blijven doen. Dat lukte en opeens had ik daar mijn handen vol aan. Omwentelingen in de zorg bereikten ook haar, en haar welzijn. Alleen had ik na twee jaar dat goed op de rit en toen, tijdens een boeddhistisch ritueel, het zogenaamde dharma delen werd ik plots bewust van het feit hoe erg ik het vond dat ik met mijn werk was gestopt. In de groep klonk er de bel van mededogen, een ritueel waarbij de groep dan mededogen stuurt, die ik als een warm bad ervaarde. Thich Nhat Hanh is de grondlegger van deze stroming. Als schrijver reikte hij mij al eerder de handvaten om in het dagelijks leven praktisch om te gaan met alle emoties.

Maar de keuze om te stoppen met werk was voor mij geen bewuste keuze, het kon niet meer gecombineerd worden en dat veroorzaakte een knoop die bijna onontwarbaar werd. Wat nu, de rest van mijn leven. In de 12 nachten evaluatie van dat jaar kreeg ik een beeld dat ik niet kon plaatsen. Wat er het dichtstbij kwam was de folder van het plaatselijke Grillhouse Mouse

In juli zag ik op de site van de aardewerkplaats het beeld dat ik herkende als bekend. Daar moest ik zijn, ik mailde en had een gesprek, zag de locatie, werd aangenomen, ik mocht komen. Geen idee wat de opleiding nu inhield en welke uitwerking het zou gaan hebben. Het was de eerste keer dat ik na lange tijd weer een langere autorit reed, precies 111 kilometer. Een druk jaar volgde, oppas en planning voor de toekomst, nachten weg van huis en langzamerhand keerde mijn innerlijke veerkracht terug en gaandeweg ontwikkel ik weer een vormkracht. Ik sta innerlijk weer overeind en heb voor dit komend jaar een doel. Dat ik in juni bereikt hoop te hebben

Verkoopwaardige beelden maken, (financieel meer ruimte is daar een bij product van)

En een vraag: Klei als materiaal, is dat geschikt om met dementerenden of met kinderen in een laatste fase te werken. (Tot nu toe wordt dat in de kt gebruikt als opbouwend, middel om te focussen enz.)

Met een abc tje (antroposofisch, boeddhistisch en christelijk) als inspiratiebron en als basis aandacht en bewustzijn voor: voeding, meditatie, muziek en beweging (klaver 4) zou dat moeten kunnen lukken.

En natuurlijk met een dankbaar gebruik van de mogelijkheden en materialen van de aardewerkplaats om te ontdekken op deze bijzondere leergang. Met fijne reisgenoten en gids.
Wordt vervolgd....

Herhaalde OPROEP

Ook oud deelnemer aan opleiding, onderzoeksjaar of openatelier en vind je het leuk en verrassend om te lezen hoe het collega's is gegaan? Neem ons dan in het Rondschrijven mee in jouw ontwikkeling tussen het afronden van opleiding of jaar en nu! Neem dan contact op met:

Linda van Staa lindavanstaa@gmail.com (voor afstemmen van aanleverspecificaties en inplannen).

365 Maart 2019							
	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
9					1	2	3
10	4	5	6	7	8	9	10
11	11	12	13	14	15	16	17
12	18	19	20	21	22	23	24
13	25	26	27	28	29	30	31

365 April 2019							
	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
14	1	2	3	4	5	6	7
15	8	9	10	11	12	13	14
16	15	16	17	18	19	20	21
17	22	23	24	25	26	27	28
18	29	30					

365 Mei 2019							
	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
18			1	2	3	4	5
19	6	7	8	9	10	11	12
20	13	14	15	16	17	18	19
21	20	21	22	23	24	25	26
22	27	28	29	30	31		

365 Juni 2019							
	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
22						1	2
23	3	4	5	6	7	8	9
24	10	11	12	13	14	15	16
25	17	18	19	20	21	22	23
26	24	25	26	27	28	29	30

De Agenda

De beeldende taal van kosmogrammen

Een zomerweek beeldhouwen
 Zo t/m 24 Augustus
 Nabij Zutphen

Van dinsdag 20 tot en met zaterdag 24 augustus 2017 gaan we in de Aardewerkplaats (vlakbij Zutphen) de werking van kosmogrammen kunstzinnig onderzoeken. Kosmogrammen zijn getekende of gebeeldhouwde lijn patronen die inwerken op de levende natuur. Diverse oude culturen hebben kosmogrammen gebruikt om hun omgeving vruchtbaar en gezond te maken. De zogenaamde graancirkels zijn ook kosmogrammen.

Ook in onze huidige cultuur kunnen kosmogrammen genezend werkzaam zijn. In deze zomerdagen worden ingangen aangeboden om een kosmogram te ontwerpen die in jouw omgeving past. Kortom in deze vijf dagen word je "ondergedompeld" in de beeldkracht van leven.

In de ochtend onderzoeken we door middel van beeldende oefeningen de werking van diverse kosmogrammen. Er wordt geboetseerd, in zand getekend en we gaan de natuur in om lijn-patronen te onderzoeken.

In de middag werkt ieder aan een eigen kosmogram in steen. Elke dag wordt aan dit reliëf verder gehakt en geslepen. Zodat uiteindelijk jouw ontdekkingen met betrekking tot levenskrachtige lijnen en verhoudingen blijvend zichtbaar zijn.

Begeleiding Feico Hajonides, beeldhouwer

Tijd Dinsdag 20 tot en met zaterdag 24 augustus dagelijks van 9 tot 16 uur.

Kosten 600,- euro. Dit is inclusief materiaal en een eenvoudig goed verzorgde lunch.

Op het terrein van de Aardewerkplaats kan eventueel in een gastenverblijf overnacht worden.

Inlichtingen en aanmeldingen:

Feico Hajonides 06 30953313 of via de mail: Feico@aardewerkplaats.nl

Korte berichten

In memoriam

Dieter Brull	† 23.03.1996
Joëlla Bruckwilder.	† 16.03.2013
Dorien Kuiken	† 10.04.1998
Margot Krull	† 20.04.2014
Monique Rang	† 08.04.2015
Marjolein Schuyff	† 01.05.2008
Elise Roeters v. Lennep	† 01.05.2011
Joost Oosterbaan	† 09.06.2008
Dirk Jan de Geer	† 14.06.2017

Langzaam zie ik hen gaan
Die ik nog bij mij had,
de bocht om van het pad.
Wat goud doorschonen stof,
dan wordt het in de hof
nog stiller dan voorheen
De liefsten. - Eén voor één.

Ida Gerhardt

In het in memoriam worden de overledenen herdacht die bij leven nauw betrokken zijn geweest bij de Stichting Aardewerkplaats Amiel. Door hen jaarlijks te herinneren eren wij hun bijdrage aan het initiatief.

Dit Rondschrĳven komt 1 keer per seizoen uit.
Wilt u zich in- of uitschrĳven voor dit Rondschrĳven, of uw e-mailadres wijzigen?
Graag per mail doorgeven via: rondschrĳven@aardewerkplaats.nl

Voor meer informatie betreffende Aardewerkplaats Amiel:
www.aardewerkplaats.nl

Voor meer informatie betreffende de Organische Beeldhouwkunst,
gevestigd op Aardewerkplaats Amiel
www.organischebeeldhouwkunst.nl
www.feicohajonides.nl

